

FYNSKE AARBØGER

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

II₄

I KOMMISSION I HEMPELSKE BOGHANDEL
ODENSE 1946

FORENINGSMEDDELELSER

1946

Aarsmødet afholdtes den 24. August i Odense. Medlemmerne mødtes i Den fynske Landsby ved Hunderup Skov, hvor Museumsdirektør, cand. mag. Svend Larsen overordentlig klart og fornøjeligt foreviste Landsbyen og gjorde Rede for de forskellige Bygningers Anvendelse og Historie.

Klokken 14 afholdtes Generalforsamling i Odense Katedralskoles Solennitets-sal. Efter at Grosserer Konow var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning. Den vanskelige Trafiksituation og de urolige Forhold i Foraaret 1945 havde medført, at Generalforsamlingen i 1945 og Sommerudflugten ikke havde kunnet finde Sted. Formanden omtalte det tunge Tryk, der havde hvilet over Landet, indtil Befrielsens Time oprandt, og Forsamlingen mindedes de mange, som gav Livet som Indsats for Landets og for Frihedens Skyld. Han udtalte dernæst nogle Mindeord om Medlem af Repræsentantskabet Forpagter Erik Hansen fra Sandager i Gislev Sogn, Lærer Elling fra Sønderse, Medstifter af Historisk Samfund for Odense og Assens Amter og i mange Aar Medlem af Bestyrelsen, og om Landsarkivar Hans Knudsen, Samfundets tidligere Sekretær, der alle var afgaaet ved Døden siden Generalforsamlingen i 1944.

Formanden meddelte, at Samfundet paa Grund af de forøgede Udgifter saa sig nødsaget til at forhøje Aarskontingentet til 4 Kr. Medlemstallet var stadig stigende, og der var nu over 1750 Medlemmer. Man vilde støtte Udgaven af en Ordbog over Vends Herreds Folkemaal med 500 Kr. Samfundet havde anmodet de fynske Købstæder om et aarligt Tilskud og havde haft den Glæde, at Odense Byraad havde bevilget et Tilskud paa 500 Kr.

Til Slut rettede han en Tak til Museumsdirektør Svend Larsen, der var udraadt af Skriftudvalget, og til Samfundets Sekretær, Landsarkivar Hatt, der paa Grund af Embedsforflyttelse forlod Fyn. Som Sekretær og Redaktør af Aarbogen havde Landsarkivaren gjort et meget stort Arbejde for Samfundet. Sekretær- og Redaktørstillingen vilde blive overtaget af Adjunkt Blomberg.

Landsarkivar Hatt takkede og udtalte nogle gode Ønsker for Samfundet.

Kassereren fremlagde Regnkabet, der godkendtes. Til Repræsentantskabet genvalgtes for 2 Aar cand. pharm. H. Brandt, Gaardejer Chr. Hansen, Overbibliotekar J. Holck, Skoleinspektør J. Høirup, Greve Gregers Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Tandlæge Chr. Kiilsgaard, Førstelærer A. Kristensen, Museumsinspektør O. Marcussen

XVIII

og Lærer P. R. Olsen; for 3 Aar Branddirektør Ch. Behrendt, Læge Knud Ehlert, Gaardejer Svend Frederiksen, Revisor L. Larsen, Museumsdirektør Svend Larsen og fhv. Politimester V. Woll, nyvalgt blev Arkivar Seesten, Landsarkivar, Dr. phil. Poul Bagge og Gaardejer Hans Peter Hansen, Eskildstrup pr. Pederstrup.

Revisorerne, Kontorchef Jepsen og Lærer Rasmussen, Frørup, samt Revisor-suppleanten, Sagfører, cand. jur. Axel Ernst, genvalgtes.

Under Eventuelt gjorde Forfatteren Olaf Andersen opmærksom paa det Hærværk, som i de sidste Par Aar var sket ved St. Knuds Sten paa Assenbølle Mark i Vissenbjerg Sogn, og henstillede til Historisk Samfund at tage sig af Vedligeholdelsen. Lærer Nielsen, Kolbjerg, redegjorde for, hvad han som Medlem af Fredningsnævnet havde haft med Sagen at gøre.

Derefter holdt Højskolelærer, Dr. phil. Roar Skovmand, Askov, et fængslende og nøgternt Foredrag om „Den danske Højskole med særligt Henblik paa det nationale.“

H. Berner Schilden Holsten.

★

★

★

Med Aarbogen for 1946, der vil faa Betegnelsen II 4, afsluttes Bind II. Af forskellige Grunde vil Titelblad, Indholdsfortegnelse og Register først følge i Aarbogen for 1947.

★

★

★

REPRÆSENTANTSKABETS MEDLEMMER

Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Gregers, Greve, Fjellebro.
 Bagge, Poul, Landsarkivar, Dr. phil., Odense.
 Behrendt, Chr., Branddirektør, Middelfart.
 Berner Schilden Holsten, H., Lensbaron, Langesø.
 Blomberg, A. F., Adjunkt, Langesø.
 Brandt, H., cand. pharm., Faaborg.
 Dinesen, A., Gaardejer, Bukkerup pr. Glamsbjerg.
 Ehlert, Knud, Læge, Bogense.
 Frederiksen, Svend, Gaardejer, Aasum pr. Odense.
 Frydendahl, H. C., Førstelærer, Krarup pr. Espe.
 Hansen, Chr., Gaardejer, Aarslev.
 Hansen, Chr., fhv. Forpagter, Odense.
 Hansen, H. P., Gaardejer, Eskildstrup pr. Pederstrup.
 Hansen, Philip, Dyrlæge, Knarreborg.
 Holck, J., Overbibliotekar, Assens.
 Høirup, J., Skoleinspektør, Nyborg.
 Kiilsgaard, Chr., Tandlæge, Rudkøbing.
 Kristensen, Anders, Førstelærer, Rise.
 Larsen, L., statsaut. Revisor, Odense.
 Larsen, Svend, Museumsdirektør, Odense.
 Marcussen, Ove, Museumsinspektør, Svendborg.
 Mikkelsen, Anton, Friskolelærer, Folkehøjskolen, Kerteminde.
 Olsen, P. R., Lærer, Salby-Torup pr. Mesinge.
 Priisholm, K., Statshusmand, Gyldenmose (Taasinge) pr. Svendborg.
 Seesten, Arkivar, Odense.
 Woll, V., fhv. Politimester, Kerteminde.

FORRETNINGSUDVALGET

Lensbaron Berner Schilden Holsten, Langesø, Formand.	} Medlemmer af Skriftudvalget.
Skoleinspektør Høirup, Nyborg, Næstformand.	
Revisor L. Larsen, Odense, Kasserer.	
Adjunkt Blomberg, Langesø, Sekretær.	
Førstelærer H. C. Frydendahl, Krarup pr. Espe.	
Friskolelærer A. Mikkelsen, Folkehøjskolen Kerteminde.	
Landsarkivar, Dr. phil. Poul Bagge, Odense.	

XX

Ved Salg til Medlemmerne af de ældre Aarbøger m. v. gælder indtil videre følgende Priser (Henvendelse til Sekretæren, Adjunkt Blomberg, Gartnerboligen, Langesø):

HISTORISK AARBOG FOR ODENSE OG ASSENS AMTER

Aarboeg 1913—14, 1916—17, 1920—21: 5 Kr. pr. Stk., for saa vidt Eksemplarer haves (udsolgt i Boghandelen).

Aarboeg 1915, 1918—19, 1922—34, 1936—38, i alt 18 Hæfter: 10 Kr., enkelte Hæfter 1 Kr. (Bogladepris pr. Hæfte 2 Kr.).

Registerhæfte til Aarboeg 1913—25: 50 Øre (Bogladepris 1 Kr.).

Maaløe: Assens gennem 700 Aar: 5 Kr. (Bogladepris Kr. 7,50).

Jacob Madsens Visitatsbog, indbundet: 5 Kr., i Hæfter: 2 Kr., enkelte Hæfter: 50 Øre (Bogladepris henholdsvis Kr. 7,50, Kr. 3,00, Kr. 1,00).

HISTORISK SAMFUND FOR SVENDBORG AMT

Aarboeg 1908—12, 1914—16 og 1918: 5 Kr. pr. Stk., for saa vidt Eksemplarer haves (udsolgt i Boghandelen).

Aarboeg 1913, 1917, 1919—37, i alt 18 Hæfter: 10 Kr., enkelte Hæfter 1 Kr. (Bogladepris 2 Kr. pr. Hæfte).

C. T. Høy: Træk af Marstals Historie, og C. G. Høgstrøm: Taasinge paa Niels Juels Tid: 5 Kr., for saa vidt Eksemplarer haves (udsolgt i Boghandelen).

Den Reventlowske Skole i 150 Aar: 3 Kr. (udsolgt i Boghandelen).

Ejnar Pedersen: Friderich Bagger til Julskov: 1 Kr. (Bogladepris 2 Kr.).

Albert Thomsen: Avnslev-Bovense Sognes Historie I (Særtryk af Svendborg Amt, diverse Aargange): 1 Kr. (Bogladepris 2 Kr.).

Løgstrup: Danmarks ældste Præstegaard (Særtryk af Svendborg Amt): 1 Kr. (Bogladepris 2 Kr.).

Fabricius: Gislev Kirke (Særtryk af Svendborg Amt): 1 Kr. (Bogladepris 2 Kr.).

HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

Fynske Aarbøger 1939—41: 3 Kr. pr. Aargang (Bogladepris Kr. 4,50).

— — 1942: Kr. 3,50 (Bogladepris 5 Kr.).

Balslev: Fra fynske Præstegaarde: Kr. 3,50 (Bogladepris 5 Kr.).

Danmarks Riges Breve, Amtsudgaven for Fyen og Lolland-Falster, II 1—3: 1 Kr. pr. Hæfte (ikke i Boghandelen).

Blatt: Under vor Haand og Segl: 50 Øre.

C. A. Christensen: Historiske Oversigter til Danmarks Riges Breve. 1. Hæfte 1250—1305: 50 Øre.

For Medlemmerne gælder indtil videre følgende Prisnedsættelser:

Christine Reimer: Nordfynsk Bondeliv i Mands Minde I—V: 8 Kr. (Bogladepris 20 Kr.). Henvendelse til Adjunkt Blomberg, Gartnerboligen, Langesø.

Holger Hjelholt: Skriftprøver fra Tiden efter Reformationen til Midten af 19. Aarhundrede. Med Tekstlæsninger: Favørpris Kr. 2,75 (Bogladepris Kr. 4,75).

E. Kroman: Skriftens Historie i Danmark fra Reformationen til Nutiden: Favørpris Kr. 3,60 (Bogladepris 6 Kr.).

Hjelholts og Kromans Bøger, der begge er udgivet af Dansk historisk Fællesforening, faas portofrit tilsendt efter Indbetaling af Favørprisens Beløb paa Dansk historisk Fællesforenings Postgirokonto 3516, Jagtvej 10, København N.

Ved Henvendelse til Sekretæren, Adjunkt Blomberg, Gartnerboligen, Langesø, kan Medlemmerne tegne Subskription paa *Fra Nationalmuseets Arbejdsmark* til reduceret Pris (ca. 25 pCt. under Bogladeprisen).

Ligeledes kan Medlemmerne ved Henvendelse til Sekretæren tegne Subskription paa det af Dansk historisk Fællesforening udgivne Tidsskrift *Fortid og Nutid* for halv Pris (3 Kr. + Portopenge).

Danmarks Riges Breve kan faas for 8 Kr. pr. Bind (Bogladepris: 12 Kr.) ved Henvendelse til: Det danske Sprog- og Litteraturselskab, V. Boulevard 44, København V.

Medlemmerne kan abonnere paa *andre historiske Amtssamfunds Aarbøger* til nedsat Pris. Man henvender sig til det paagældende Amtssamfunds Kasserer eller til vor Sekretær.

Medlemmer af de lokalhistoriske Samfund kan abonnere paa det store Værk *Danmarks Kirker*, som Nationalmuseet udgiver paa Gads Forlag, for ca. $\frac{4}{5}$ af Bogladeprisen. De udkomne Bind (Sorø, Præstø og Thisted Amter) kan dog kun faas til fuld Pris, idet Prisnedsættelsen ikke har tilbagevirkende Kraft. Hvert enkelt Amt kan faas særskilt. Under Udgivelse er Københavns Amt.

★

★

★

REGNSKAB FOR AARET 1944

INDTÆGTER		UDGIFTER	
Kontant Beholdning	2.283,53	Bogtrykkeri og Klichéfabrik	4.870,23
Tilskud fra Staten	310,00	Foredrag og Forfatterhonorar	590,00
Indvundne Renter	180,35	Det danske Sprog- og Litteraturselskab . .	913,75
Salg af gamle Aarbøger m. m.	346,90	Porto, Fragt m. m.	844,43
Kontingenter	5.959,90	Dansk historisk Fællesforening	105,81
		Diverse	225,00
		Beholdning	1.531,46
	Kr. 9.080,68		Kr. 9.080,68

Desuden ejer Historisk Samfund Kr. 2.000 Kreditforenings-Obligation.

Odense, den 22. Februar 1945.

L. LARSEN

Foranstaaende Regnskab er fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som vi har revideret.
Beholdningerne er os foreviste.

Odense, den 2. Marts 1945.

O. F. JEPSEN

H. RASMUSSEN

H I S T O R I S K S A M F U N D F O R F Y N S S T I F T

REGNSKAB FOR AARET 1945

INDTÆGTER		UDGIFTER	
Kontant Beholdning	1.531,46	Bogtrykkeri og Klichéfabrik	9.868,47
Udtrukken Obligation	2.000,00	Foredrag og Forfatterhonorar	955,00
Tilskud fra Staten	300,00	Dansk historisk Fællesforening	102,05
Indvundne Renter	70,97	Porto, Fragt, Konvolutter m. m.	1.913,12
Salg af gamle Aarbøger m. m.	815,15	Bidrag ved Prof. Fabricius 70 Aars Fødselsdag	25,00
Kontingenter	11.774,80	Forsikring og Krigsbidrag	133,00
		Diverse	250,98
		Beholdning	3.244,76
	Kr. 16.492,38		Kr. 16.492,38

Odense, den 20. Februar 1946.

L. LARSEN

Foranstaaende Regnskab er fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som vi har revideret.
Beholdningerne er os foreviste.

Odense, den 16. Juni 1946.

O. F. JEPSEN

H. RASMUSSEN

INDHOLD

	Side
Førstelærer <i>H. C. Frydendahl</i> : P. Jensen, Kværndrup	485
Dyrlæge <i>P. Jensen</i> : Slægtshistoriske Optegnelser. I Uddrag ved <i>H. C. Frydendahl</i>	493
Fhv. Politimester <i>V. Woll</i> : „Jomfruen, der slog sine Forældre“ og andre af Paludan-Müllers Barndoms minder fra Kerteminde	548
Fhv. Politimester <i>V. Woll</i> : Et gammelt Kerteminde-Kort .	553
Adjunkt <i>Aa. Fasmer Blomberg</i> : Sønderse Bylov	557
Forpagter <i>Erik Hansen †</i> : Lidt om Ellested Skole	573
Forpagter <i>Erik Hansen †</i> : Konsistorialraad <i>Johan Hendrich Colding</i> . Lidt om kommunal Administration	581
Forstander <i>F. Elle Jensen</i> : Kapellan <i>Hans Lemming</i> i Nyborg	588
Forfatter <i>Georg Hansen</i> : Begravelsesvedtægt for Lunde Herreds Præsteskab 1717	599
Kommunelærer <i>Otto Andersen</i> : Degne og Degnekaar i 18. Aarhundrede. Bidrag til Degneembedets Historie i Sønder Næraa Sogn	608
Foreningsmeddelelser	XVII

★

Manuskripter, der ønskes optaget i Aarbogen, bedes sendt til Adjunkt *Aa. Fasmer Blomberg*, Gartnerboligen, Langesø, til hvem ogsaa Henvendelser i redaktionelle Anliggender samt Aarbøger og andre Skrifter, der sendes til Historisk Samfund, bedes adresseret.